

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

November 2026

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

Forsvarets forudsæt- ninger for at løse sine opgaver

Opfølgning i sagen om Forsvarets forudsætninger for at løse sine opgaver (beretning nr. 22/2017)

22. oktober 2026

RN C119/26

I. Baggrund og konklusion

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om Forsvarets forudsætninger for at løse sine opgaver, som blev indledt med en beretning i 2018. Opfølgningen sker med henblik på at vurdere, om de initiativer, som forsvarsministeren stillede Statsrevisorerne i udsigt i lyset af Statsrevisorerne bemærkninger og Rigsrevisionens beretning, er gennemført. Vi har tidligere behandlet sagen i notater til Statsrevisorerne af 11. december 2018, 8. september 2021 og 25. september 2023.

2. Formålet med beretningen var at vurdere, om fregatter, inspektionsskibe og kampvogne havde haft de nødvendige forudsætninger for at løse deres opgaver tilfredsstillende, dvs. havde haft tilstrækkeligt udstyr i rette vedligeholdelsesstand og en tilstrækkelig bemanning.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de det utilfredsstillende, at Forsvarsministeriet ikke havde sikret, at fregatter, inspektionsskibe og kampvogne havde haft de nødvendige forudsætninger for at leve op til Forsvarets egne mål for en tilfredsstillende opgaveløsning.

Statsrevisorerne fandt det tilfredsstillende, at Forsvaret, i tilfælde af at beredskabet blev udløst, generelt ville prioritere at klargøre og indsætte de bedst fungerende enheder.

Statsrevisorerne fandt det derudover relevant, at Forsvarsministeriet ville styrke styringen og tilsynet med Forsvarets opgaveløsning.

4. Opfølgningen omhandler alene fregatter og inspektionsskibe, idet opfølgningen i forhold til kampvogne er afsluttet.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Konklusion

Forsvarsministeriet har i perioden 2022-2024 indkøbt kritiske reservedele for ca. 180 mio. kr. til fregatter og inspektionsskibe. Ifølge ministeriet skyldes de problemer, der har været med fregatterne og inspektionsskibene siden vores seneste opfølgning i 2023, ikke mangel på kritiske reservedele. Ministeriet oplyser, at der aktuelt ikke mangler kritiske reservedele.

Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes. Da vi fortsat vil følge skibenes operationelle evne med udgangspunkt i bemanningen, vil vi holde øje med årsagerne til, at skibene eventuelt ikke sejler, og genåbne opfølgningspunktet, hvis det skyldes mangel på kritiske reservedele.

Rigsrevisionens opfølgning viser, at bemanningen fortsat ikke er på det niveau, der ifølge Forsvaret kræves, for at skibene fuldt ud kan løse deres opgaver. Vi kan konstatere, at bemanningen er faldet på både fregatterne og inspektionsskibene siden vores seneste opfølgning. Det er på intet tidspunkt siden 2018 lykkedes Forsvaret at nå op på fuld bemanning. Det finder Rigsrevisionen meget utilfredsstillende.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- Forsvarsministeriets indsats for at øge bemanningen på Forsvarets fregatter og inspektionsskibe.

II. Status på sagen

5. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Et opfølgningspunkt afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

Opfølgningspunkt	Status
1. Resultatet af Forsvarets arbejde med at øge den operative evne for fregatterne og inspektionsskibene for løsningen af opgaverne beredskab, indsættelse og uddannelse og øge rådigheden for kampvognene, herunder både de kampvogne, der anvendes til uddannelsesbrug, og de kampvogne, der er tilmeldt til NATO-beredskab.	Området vedrørende kampvogne blev afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 25. september 2023. Området vedrørende fregatter og inspektionsskibe behandles i dette notat under følgende to opfølgningspunkter: A. Forsvarsministeriets indsats for at øge bemanningen på Forsvarets fregatter og inspektionsskibe B. Forsvarsministeriets indkøb af kritiske reservedele til fregatter og inspektionsskibe. Pkt. A følges fortsat, og pkt. B afsluttes.

Opfølgningspunkt	Status
2. Resultatet af Forsvarets arbejde med at styrke den strategiske styring af koncernen.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 25. september 2023.

III. Forsvarsministeriets initiativer

6. Vi gennemgår i det følgende Forsvarsministeriets initiativer i forhold til det udestående opfølgningspunkt.

7. Opfølgningen er baseret på en gennemgang af materiale fra og møder med Forsvarsministeriet.

Forsvarsministeriets indsats for at øge bemanningen på Forsvarets fregatter og inspektionsskibe

Rigsrevisionens opfølgning viser, at bemanningen på fregatterne og inspektionsskibene i 2026 er mindre, end hvad der ifølge Forsvaret selv kræves, for at skibene fuldt ud kan løse deres opgaver. Bemanningen er faldet på både fregatterne og inspektionsskibene siden vores opfølgning i 2023. Vi kan konstatere, at det på intet tidspunkt siden 2018 er lykkedes Forsvaret at nå op på fuld bemanning. Det finder Rigsrevisionen meget utilfredsstillende. Forsvarsministeriet oplyser, at de fortsat forventer, at de initiativer, som de har iværksat i forbindelse med forsvarsforliget 2024-2033, vil føre til øget bemanning.

Rigsrevisionen vil fortsat følge Forsvarsministeriets indsats for at øge bemanningen på Forsvarets fregatter og inspektionsskibe.

8. Statsrevisorerne konstaterede, at mangel på besætningsmedlemmer havde gjort Forsvaret sårbart og udgjorde en risiko for Forsvarets løsning af opgaver med beredskab og indsættelse.

9. Det fremgik af beretningen, at fregatterne og inspektionsskibene havde haft en for lav operativ evne i 2016 og 2017 i forhold til, hvad Forsvaret selv havde fastsat som nødvendigt for at kunne løse sine opgaver. Årsagen var hovedsageligt mangel på besætningsmedlemmer.

10. Det fremgik af notat til Statsrevisorerne af 8. september 2021, at Forsvaret havde besluttet at øge bemanningen på fregatter og inspektionsskibe, og at dette forventedes afsluttet i 2023. Vores opfølgning i notat af 25. september 2023 viste, at bemanningen på fregatter og inspektionsskibe i 2023 var på næsten samme niveau som i 2021.

11. Forsvarsministeriet oplyser, at de har iværksat en række initiativer for at øge bemanningen på fregatter og inspektionsskibe som led i forsvarsforliget 2024-2033. Initiativerne omfatter øget resursetildeling, ny model for værnepligt, forbedret HR-indsats, nye kontraktformer for soldater, der skal sikre fastholdelse, og rekruttering af flere lærlinge. Ministeriet forventer, at bemandingssituationen ville blive bedre frem mod 2033.

12. Forsvarsministeriet oplyser, at fregatternes fulde operationelle evne opnås ved en bemanning på 378 personer, og at inspektionsskibenes fulde operationelle evne opnås ved en bemanning på 360 personer. Vores opfølgning viser, at bemanningen på både fregatterne og inspektionsskibene er lavere end Forsvarets egne mål, og at bemanningen er faldet siden vores opfølgning i 2023. Vi kan konstatere, at det på intet tidspunkt siden 2018 er lykkedes Forsvaret at nå op på fuld bemanning på skibene.

13. Forsvarsministeriet oplyser, at de nøjagtige tal for den nuværende bemanning er klassificerede og derfor ikke kan offentliggøres. Vi har ikke fundet anledning til at tilsidesætte ministeriets vurdering og bringer derfor ikke tallene, men er bekendt med dem.

14. Forsvarsministeriet oplyser, at de primære konsekvenser på kort sigt er, at fregatterne og inspektionsskibene kan sejle i kortere tid, særligt ved flere samtidige opgaver. Konsekvenserne søges afhjulpet ved udlån af personale mellem besætningerne på centrale funktioner, hvilket medfører en øget belastning af den enkelte medarbejder. Dette kan ifølge ministeriet have konsekvenser for fastholdelsen af medarbejdere, som udfører kritiske opgaver, hvilket medfører yderligere vanskeligheder med at opbygge en tilstrækkelig bemanning.

Forsvarsministeriets indkøb af kritiske reservedele til fregatter og inspektionsskibe

Forsvarsministeriet har i perioden 2022-2024 indkøbt kritiske reservedele for ca. 180 mio. kr. til fregatter og inspektionsskibe. Ifølge ministeriet skyldes de problemer, der har været med fregatterne og inspektionsskibene siden vores seneste opfølgning i 2023, ikke mangel på kritiske reservedele. Ministeriet oplyser, at der aktuelt ikke mangler kritiske reservedele.

Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes.

15. Statsrevisorerne konstaterede, at mangel på udstyr på bl.a. fregatter og inspektionsskibe havde gjort Forsvaret sårbart og udgjorde en risiko for Forsvarets løsning af opgaver med beredskab og indsættelse.

16. Det fremgik af notat til Statsrevisorerne af 25. september 2023, at Forsvarsministeriet havde afsat midler til indkøb af kritiske reservedele til Søværnets skibe. Det fremgik desuden af notatet, at ministeriet i foråret 2023 havde udarbejdet en genopretningsplan for Forsvarets fundament, som yderligere adresserede visse af de mest kritiske mangler på materiel i Forsvaret. Forsvaret forventede på den baggrund over en årrække at se en bedring i reservedelssituationen på skibene.

17. Vores opfølgning viser, at Forsvarsministeriet i perioden 2022-2024 har indkøbt kritiske reservedele for ca. 180 mio. kr. til fregatter og inspektionsskibe.

18. Vi kan konstatere, at Forsvarsministeriet i juni 2024 reducerede Danmarks bidrag til NATO's flådestyrke på grund af problemer med fregatternes luftforsvarssystemer. Denne udfordring skyldtes ifølge ministeriet dog ikke manglende reservedele eller vedligeholdelse.

19. Vi kunne også i vores beretning om revisionen af statens forvaltning for 2024 konstatere, at målet for inspektionsskibenes tilstedeværelse i Grønland i perioden 2021-2024 ikke blev nået. Forsvarsministeriet oplyste, at den manglende målopfyldelse bl.a. skyldtes, at inspektionsskibene er gamle, hvilket medfører, at de ofte har nedbrud og fejl, så de skal serviceres og derfor ikke kan patruljere. Ministeriet oplyser i forbindelse med denne opfølgning, at inspektionsskibene er udfordret af alder og slitage, men at det ikke er ensbetydende med, at der mangler kritiske reservedele til skibene. Der er i forsvarsforliget 2024-2033 indgået aftale om anskaffelse af fem nye arktiske skibe, der skal erstatte inspektionsskibene på sigt.

Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes.

Rigsrevisionen følger inspektionsskibenes evne til at patruljere i Grønland i regi af beretningen om revisionen af statens forvaltning i 2024.

20. Hele sagen kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

Birgitte Hansen
rigsrevisor